

Současné otázky

85.

Michal
Altrichter

Nejhlubší láska
– *Ježíš přichází*

Příručka k hlubšímu
poznání Pánova Srdce

*Na obálce je detail vitráže akad. mal. Jana Jemelky
z Hospice na Svatém Kopečku*

*Imprimatur: P. Petr Přádka SJ, provinciál České provincie
Tovaryšstva Ježíšova, k 22. červenci 2023, na sv. Marii Magdalskou*

Recenzenti:

prof. ThDr. Ladislav Csontos, PhD.

Petro Bereš, Th.D.

© Centrum Aletti Velehrad-Roma, Olomouc 2023

© Refugium Velehrad-Roma, s.r.o., Olomouc 2023

ISBN 978-80-7412-472-3

Eschatologie na Ukrajině

Při jednom rozhovoru na Biblickém institutu v Římě jsme vedli rozpravu, nakolik je v naší době aktuální apokalyptická literatura – o takové texty je totiž mezi lidmi zvýšený zájem. To platí rovněž o nás, žijících na Ukrajině, v čase války: nic podobného si nikdo před jejím vypuknutím nedokázal představit. Když válka začala v podobě bombardování, odstřelování, ve všech možných rozměrech odporosti i lidské mizérie a ve všem, co s tím souvisí: s exilem množství lidí od Východu na Západ, s vojenským nedostatkem pohonných hmot, s mobilizačními muži a následnou zimou bez elektřiny, s nevyčísitelným vzestupem cen... – mnohým se začala vkrádat myšlenka, že je to zcela určitě jako při konci světa. Je pravdou, že po půldruhém roce trvání války víme, že už nic nebude jako předtím. Na to je tu příliš mnoho utrpení, zranění, bolesti, krvácejících ran a nepochopení v době totální nestability i mohutného hněvu... Viděno lidsky se zdá nemožné a nepochopitelné, aby se po takovém masivním zlu mohl rozhostit skutečný pokoj.

Eschatologická otázka, jaký bude konec a kdy už konečně přijde, se nyní pro nás stává otázkou bytostnou, spojenou s dynamickým očekáváním. Když pomyslím na matku, jež čeká na svého syna, na manželku vyhlížející svého manžela, na děti čekající na svého otce...

Potřebujeme skutečně krásné, působivé a pravdivé, křesťansky eschatologické, Otcovo Slovo, které by nám pomohlo uvidět v tom *beztvárném a pustém* (Gn 1,2) světě-zemi tvůrčí

činorodost Svatého Ducha. Je nutné zahlédnout, že se ocitáme na úsvitě něčeho/někoho Nového, který přichází, aby *setřel z očí každou slzu* (Zj 7,17).

Jsem proto přesvědčen, že předkládaný text nám pomůže spatřit i prožívat pozitivně dobu, která je naším chlebem ve-
dejším. Minus se každodenní účasti na Pánově vítězné Smrti,
Vítězstvím v našem ponížení, eschatologicky stává nebeským
Plusem.

Petro Bereš, rektor řeckokatolického
kněžského semináře v Užhorodě

Úvod

*Ať svítí ve světě náš život s Kristem skrytý v tobě,
aby byl předzvěstí nového nebe a nové země.¹*

Text má vlastně dvě části: přípravnou (nejen metodickou) a obsahově zacílenou. První bychom mohli třeba pojmenovat standardním „Co to je eschatologie“, druhou „Ježíšovo Srdce“. Avšak text si záměrně přeje nabídnout shrnující označení: Nejhlubší Láska – Ježíš přichází. Protiotázka: Proč zase Někdo přichází, proč zase ta Láska, proč ten Ježíš? Nebylo by komerčně (a možná zdánlivě komunikativně) jednodušší (ale i v předchozích autorových publikacích) nabídnout „klasiku“, například Komunikativní technika, Mezi psychologií a teologií, Meze výuky spirituality, Praktické zacházení s duchovními texty apod.? Nejde o „fígl“ autorův, že se pod „nesrozumitelným názvem“ (anebo zase „lidově procítěným“ atd.) nachází „to příliš znělé“ (s nevysloveným úmyslem: kdo chce, musí si do cíle sám doběhnout)? Nikdy se nemůžeme otáčet zády k prosbě o větší srozumitelnost.

Není v pozadí naší přetížené přecitlivělosti, ale i obezřetné zdrženlivosti, poměrně statečnost s úctou a vděčností vyslovit

---

¹ Srv. přímluva z neděle Velikonočního oktávu, in *Denní modlitba církve II, Doba postní a velikonoční*, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2005, s. 550.

jméno *Ježíš*?² Nehovoříme zde „sakristijní“ mluvou, ale vyslovujeme jméno Toho, kdo s námi žije naplno. Co u mne převládá: otázka „odkud se to dovím“, nebo „raději ne“? Co to dá životní zkušenosti, než manžel před druhými vysloví jméno drahé manželky, i když zrovna slyší chichotání kamarádů!³ Nevyslovuji jméno Toho, kdo mne má rád (a jehož rád mám i já, je-li tomu tak), abych deklaroval, že chci druhé ušetřit neblahé zmatečnosti (nevystavovat je explicitní víře) a nepřetěžuji je nesnadným jménem? Pomůže jim však více moje „mlčení o podstatném“ než upjatost či úzkostlivost (a to spíše než ohleduplnost, budeme-li pravdiví)? Nepřiznat se ke jménu (živé osoby) znamená, že ani nepochopíme pojmy o něm.⁴ Anebo budeme o něm mluvit ve frázích, které jsou sice srozumitelné foneticky, ale obsahově již pramálo dýchají životem? To samozřejmě neznamená, že vyrábíme nová označení pro osvědčenou duchovní praxi.

Kdosi, ačkoli v místní církvi je znám jako pracant značně odpovědný, mi uvedl, že neví, jakého světce nosí ve svém křestním jménu (ono připouštělo několik světeckých osobností). Pán je však uchvácen krásou stvoření (neopovrhne svým dílem, na rozdíl od našeho „fuj světu“), protože o něm rozmlouvá s Osobami své Trojice.⁵ Kontempluje primárně Trojici, a pak

---

² Můžeme-li v jeho Jménu prosit, pak i vyslovujeme *Ježíš* (srv. *Jan* 16,24). V liturgické modlitbě v den Ignáce z Loyoly: Usilujeme o větší slávu jeho Jména. „Kontextuální“ vyslovení neumenšuje uctivé, vděčné – a přímé (srv. *Flp* 2,10).

³ Srv. KERSNOVSKAJA, J., *Jaká je cena člověka: Vzpomínky z vyhnanství a gulagu*, Ikar, Praha 2012, s. 358.

⁴ Srv. KAPELLARI, E., *Seit ein Gespräch wir sind...: Neue Begegnungen*, Styria, Innsbruck 2007, s. 366.

⁵ Srv. Druhé čtení ze svátku sv. Kateřiny Sienské, in *Denní modlitba církve II, Doba postní a velikonoční*, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2005, s. 1523.

se věnuje svému milému stvoření, i když děj probíhá jakoby paralelně.⁶ Vyjde z ticha rozjímání a poté vydává svědectví.⁷ A „čas“, který žijeme v rozmanitých činnostech, je příliš tajemná veličina, než abychom o něm unáhleně pověděli: Toto je toto.

Rozpoložení našeho zaobírání se Bohem může být na konec ve stavu, že nás jakoby osobní modlitba vyrušuje od činnosti. Vždyť pro Boha pracuji, a to pořádně, ba dokonce v nepochopení od druhých, říkáme – avšak: svým miláčkům Pán dává chléb v noci jejich odkázanosti na něm (srv. *Žl 127,2*). I eucharistický Kristus se může totiž stát pouze „symbolikou někde tam“. Mše mne vyrušuje, neboť se při ní žádá vyslovení osobního Ty.⁸ A proto výheň Lásky, Srdce (jak ostatně Krista oslovujeme v litaních), je nezahalitelnou (pro někoho i dráždící, znepríjemňující) výzvou. „Ze života“: někteří muži jsou znepokojeni, že je oslovuje jejich manželka; jde totiž o konkrétního člověka s konkrétní řečí. Manželky je odvedly od práce. Téměř bychom řekli: Ani Bůh mne nechce odvádět od práce, proč bych s ním měl o ní hovořit? Povím mu to za pochodu

---

⁶ Správně viděno: tím, že kontempluje Osoby, jsou v nich zahrnuti i „jeho věrní“. Srv. RAHNER, K., Ignaciánská mystika radosti ze světa, in *Dynamický prvek v církvi*, Refugium, Olomouc 2007, s. 177n (výraz *Weltfreudigkeit* odkazuje na *hominem mysticus* coby bytost, vděčně odkázanou na tajemství života i živého Boha). Eschatologicky „nebát se radovat v dnešním světě, který zahrnuje beznaději i prázdnotu“, předpokládá znát jeho touhy a identitu stvoření – Boží záměr o vykoupení světa. Ježíšova slova: *Neprosím za svět* (srv. *Jan 17,9*) jím označují ten, který není součástí Božího života. Abychom tyto „dva světy“ rozlišovali, Ježíšovo zvolání: *Bůh tak miloval svět* (srv. *Jan 3,16*) nahlížíme pouze vzhledem k němu, darovanému a milovanému Synovi.

⁷ Srv. Druhé čtení ze svátku sv. Kateřiny Sienské, in *Denní modlitba církve II, Doba postní a velikonoční*, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2005, s. 1523.

⁸ Srv. MARMION, C., *Le Christ: Idéal du moine*, Les Éditions de Maredsous, Paris 1947, s. 209.

(jako některý muž jedná s ženou, když mu něco vážného chce povědět; a zase: Vždyť na ni vydělávám, živím rodinu atd.).

Podobně oceňujeme svědectví mučedníků, i martyřů kněží, ale podle „vnějšího stříhu“: následovali ctnosti statečnosti, vyhranili se vůči nespravedlnosti; ale nepřiznáme Autora (Původce) daru tohoto plného života. Moudrost dostáváme pouze jako dar a k moudrosti patří vědět, Koho je darem (srv. *Mdr* 8,21). Obdivujeme třeba Jana Křtitele, svatého Josefa a jiné, ale nevidíme Pána, jenž ho povolal, vedl, v něm působil, a dopustil i různé slabosti, aby se v nich mohl Bůh ještě více projevit. Spíše obdivujeme „dokonalého svatého“ s tím, že pochybujeme, že by Bůh mohl v jeho slabostech vykonat něco dobrého. A přitom se svatí bezmocností spíše chválili (srv. *2Kor* 12,5).

Připusťme, že autor nepatří mezi ty, kdo by kalkulovali. Také nevytváří ze sebe hrdinu, který „statečně“ odkáže na Ježíše a ponechává proces přijetí na něm. Naopak: i všechna označení předchozích knižních textů splývají do bazálního bodu: Pán přijde, a chci se s vámi na něho těšit. Proto i podtitul „příručka“ nepředstavuje ambiciózní kompas v sestrojování „nebe“, ale společné putování do nejnvtirnějšiho Božího života.

Pomocí může být nasměrování: od „dělám pro Pána“ k „s osobním Pánem“.⁹ *Je potřebné vidět věci, jaké jsou, a dělat to, co se líbí Pánu.* To odpovídá zkušenosti s živým Ježíšem. Kde mám jistotu, že nejde o přelud? Kdosi by mohl uvést: Dříve než

---

⁹ Když třeba „východ“ více vnímá Marii, Ježíšovu matku, jako kontemplující, neodkládá činnost a neodává se líbánkám v poslední komnatě (příbytku) dokonalého milování, ale vyzdvihuje nejryzejší rozlévání Božího (konkrétního, věčného) jednání do srdce milujícího, jímž mohou k Synovi přijít ostatní. Srv. RAHNER, H., *Maria a církev*, Refugium, Olomouc 1996, s. 63. Existuje rovněž souvislost mezi (Duch Svatý) „přebývá u vás“ a „bude ve vás“ (srv. *Jan* 14,17).

některý text pochopím, přijde Ježíš. A tedy k této průpovědi: Pak jsem rád, že se setkají ve stejném cíli ti, kteří se k četbě rozhodnou, jako ti, kteří oprávněně mají odlišné stezky.

To, co „láme zemskou osu“ a „spouští kameny“ v době apokalyptické, je naše rozhodnutí pro: kdo buď Ježíše nazývá jménem, nebo jen odkáže, že jsou v něm orientální, řecké, židovské a možná i chetitské (atd.) vlivy.¹⁰ Nazvat Ježíše osobním jménem vyznívá téměř jako apokalyptická statečnost.

Text se pokouší sledovat, popsat a alespoň nasměrováním vyhodnotit to, čím žijeme. Autor vždy zastával provázanost mezi tím, co krásného vyčteme a co je zároveň součástí našeho skutečného života. Nelze sledovat pojednání o eschatologii, kterou nežije Pán ani náš současník.

---

¹⁰ SRV. BENEDIKT XVI., *Jesus von Nazareth*, I, Herder, Freiburg im Breisgau 2023, s. 35n. Analogie: někdo říká, že žena nevychovala děti, ale inspektor, kaplan, matka (tchyně), společnost, zákony o soutěživosti apod. Ale nazval otec dítě již jeho osobním jménem? – Quintianus: Znovu vyzýváš Ježíše, jehož jméno nechci slyšet? Agáta: Již nikdy ho nepřestanu vyzývat ústy a oslavovat srdcem. SRV. STELLADOROVÁ, M., *Svatá Agáta: Sicilská mučednice*, Refugium, Olomouc 2023, s. 67.

Obsah

Eschatologie na Ukrajině (<i>Petro Bereš</i>)	5
Úvod	7
Věnování textu	12
Označení eschatologie.....	14
Význam slova eschatologie	17
Věřím v Ježíše, jenž dává dar eschatologie	22
Dějiny či události života čteme eschatologicky	25
Důležitá je přítomnost.....	28
Pán má vše ve svých rukou	32
Zkouška duchovní zralosti: Garabandal	36
Jaký je tedy onen „čas“?.....	40
Kapitola se může přeskochit.....	43
V mezní situaci je eschatologický děj zjevnější.....	48
Vše postupně nahlížíme pod zorným úhlem věčnosti.....	51

Konkrétní, individuální, nezaměnitelné coby součást eschatologického jáso tu	54
Putující kněžství Kristovo	57
Můžeme vědět, jak vypadá nebe?.....	67
Shrnutí a výzvy.....	70
Proč hovoříme rádi o Ježíšově Srdci.....	78
Život s Ježíšovým Srdcem nekončí zjišťováním kazů	81
Srdce spolehlivě pulzuje, a nerozpouštíme se v teoriích.....	86
Srdce nelze definovat	89
Pánovo eschatologické působení jeho Srdcem	93
Realizace příslibů Ježíšova Srdce	98
Proč někdo slyší, jiný Slovo ve slovech mívá?	102
Vítězství Ježíšova Srdce	106
Přílohy: Rozmanitá zasvěcení	108
Seznam literatury	131
Biblické zkratky.....	140

Michal Altrichter

Nejhlubší láska
– *Ježíš přichází*

Odpovědná redaktorka

Luisa Karczubová

Návrh obálky Tomáš Ježek

Sazbu písmem Baskerville *Neo*

zhotovilo Refugium dtp

Vydalo nakladatelství Centra Aletti

Refugium Velehrad-Roma, s.r.o.

Křížkovského 4, 779 00 Olomouc

e-mail: refugium@refugium.cz

www.refugium.cz

jako svou 611. publikaci

Tisk a knižní zpracování

Printo, s.r.o., Ostrava

Vydání první

Olomouc 2023

ISBN 978-80-7412-472-3

cena 150 Kč (včetně DPH)